

Mikroskapania

Scapania carinthiaca (S. massalongi)

EU-kod: 1394

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#4

Livsmiljö

Mikroskapania förekommer i strandmiljöer med gammal skog. I Norden är den påträffad på grova granlågor endast i eller i närheten av vattendrag eller tidvis vattenfyllda trädlösa gropar (glupar). Några fynd uppges vara från asplågor. Arten förekommer i Europa uteslutande på murken ved, typiskt för lågorna är att de tidvis står under vatten. Aktuella fynd i Sverige finns främst i södra Norrland.

Önskvärd naturlig stress och störning

Arten är beroende av intern beståndsdynamik och småskaliga störningar som leder till fortlöpande tillförsel av grov död ved i olika former i skogar som lämnats för fri utveckling i brandrefugial miljö, strandskog. Arten är dessutom beroende av tidvis översvämning av lågorna.

Reproduktion och spridning

Mikroskapania sprider sig främst med hjälp av groddkorn. Arten förväntas normalt kunna sprida sig som mest 5 meter vegetativt och 1 kilometer med sporer under en 10-årsperiod.

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

Status

- Sveriges rödlista 2010: Arten är klassad som Starkt hotad (EN)

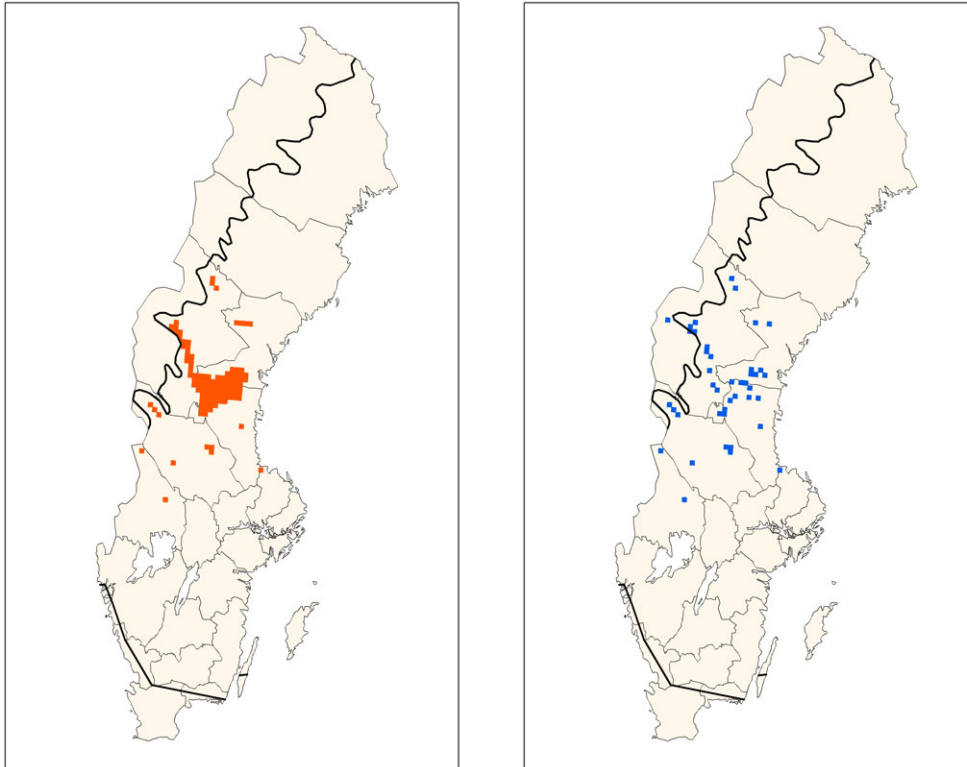
Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpökade för arten (antal)		5		5
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)	^a	12 000		12 000
Referensvärde (km ²)	^a	12 000		12 000
Bedömning aktuell status		Gynnsam		
Bedömning trend		Stabil		
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)		80		80
Referensvärde (enhet ¹)		200		200
Bedömning aktuell status		Dålig		
Bedömning trend		Stabil		
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status		Gynnsam		
Bedömning trend		Stabil		
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status		Otillräcklig		
Bedömning trend		Försämring		
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status		Dålig		
Bedömning trend		Stabil		

¹ Enhet för artens population är antal lågor arten växer på.

Kommentar till rapporterade uppgifter

^a Arten förekommer även i alpin region men förekomsten är så liten och så nära boreal region att den räknas in i boreal region tills vidare. En ökning av arten i alpin region kommer medföra att listan över arter som förekommer i alpin region i Sverige kan behöva kompletteras.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomster (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Minskad mängd grov död ved i och intill bäckar och åar, utgör det allvarligaste hotet.
- Alla skogsskötselåtgärder på eller i omedelbar närhet av växtplatsen utgör ett hot mot artens fortlevnad.
- Hot utgör även förändringar som innebär att vattendraget torkar ut eller att vattenregimen ändras så att översvämning inte äger rum.

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att artens intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Genomförande av Åtgärdsprogram för hotade skapanior på ved som är under framtagande.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Arten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte en prioriterad art där.
- Vilt levande exemplar av arten är fridlyst enligt 8§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att i den omfattning som framgår av bilaga 2 plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada hela eller delar av exemplar.

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

<i>Mål – utbredning & förekomst</i>	<i>Nivå</i>	<i>Metod</i>	<i>Mått</i>	<i>Frekvens</i>
Utbredningsområdet för mikroskapania ska vara minst 12 000 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

<i>Mål – population</i>	<i>Nivå</i>	<i>Metod</i>	<i>Mått</i>	<i>Frekvens</i>
Det ska finnas minst XX individer av mikroskapania i boreal region.	Biogeografisk	Metod är inte framtagen.	Antal individer	Vart 6:e år
Mikroskapania ska finnas på minst 100 lågor med fläckar > 1 dm ² med arten i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal lågor	Vart 6:e år
Mikroskapania ska förekomma med livskraftigt bestånd på minst 1 lokal i alpin region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal lokaler	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 10 lågor med fläckar av mikroskapania > 1 dm ² på varje lokal för arten / lokalen YY.	Nationell / Lokal	Metod är inte framtagen.	Antal lågor	Vart 12:e år

Kommentarer

Minimivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av livsmiljö vart 12:e år.

Delar av metodiken följer bältesinventeringsmetoden, enligt ”Manual för inventering av annex 2 – mossor i basinventeringen, fastställd version 1.2, 2008.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Arnell, H.W. 1905: *Martinellia Massalongii* (C. Müller), Ein Bürger der scwedischen Moosflora. Bot. Not. 1905: 311–315.

Buch, H. 1928: Die Scapanien Nordeuropas und Sibiriens 2. Systematischer Teil. Commentat. Biol. 3 (1). Buch, H. 1936: Suomen maksasammalet. Helsingfors.

Müller, K. 1951–58: Die Lebermoose Europas. I L. Rabenhorst's Kryptogamen-Flora von Deutschland und der Schweiz 3 uppl. 6(1) & 6(2). Leipzig.

Schljakov, R.N. 1981: Petschenotschnyje Mchi Severa SSSR 4: 1–221. Leningrad. Nauka.

Schuster, M.R. 1974: The Hepaticae and Anthocerotae of North America I. New York & London.

Weibull, H. 2007: Åtgärdsprogram för sällsynta skapanior på tidvis översvämmad ved. Naturvårdsverket. Preliminär version.

Länkar

Naturvårdsverket, BI-manual mossor:

http://swenviro.naturvardsverket.se/dokument/epi/basinventering/basdok/pdf/Basinventering_mossor_version_1_2_20080602.pdf

Kontaktuppgifter

Tomas Hallingbäck
tomas.hallingback@artdata.slu.se
018-67 24 67

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala